

Glasilo „Slovenskega čebelarkega društva“

za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko sè sedežem v Ljubljani.

Urejuje **Frančišek Rojina.**

Izhaja po enkrat na mesec in se pošilja udom brezplačno.

Vsebina: Fr. Rojina: Poročilo o občnem zboru našega društva. — Hinko Likar: Čebelarjeva opravila meseca marca. — Hinko Likar: Navodi k umni čebeloreji. — Fr. Pengov: Pitanje čebel spomladi. — Fr. Posavski: A B C v čebelarstvu — Po dr. Pavlu Alešu Becku: Čebelno pravo v Avstriji. — Pojdi in tudi ti tako stori. — Dopisi. — Raznoterosti. — Vprašanja in odgovori. — Listnica uredništva. — Inserati.

Poročilo o občnem zboru čebelarkega društva.

(Poroča Fr Rojina)

Zborovanje je otvoril prezasluzni gosp. ravnatelj Gustav Pirc, društveni podpredsednik, ker je bivši predsednik č. gospod dr. Frančišek Lampe radi preobilnega dela odložil predsedstvo. Z vsodbudnimi besedami je pozdravil navzoče čebelarje, katerih je bilo nad petdeset, in je potem v daljšem govoru omenjal važnost društva, ki je takoj v prvem letu naraslo na 400 udov, kar je dokaz, da je med čebelarji veliko zanimanja za razvitek in napredek njih stroke. Za začetek je to število veliko in gospod govornik je izrazil upanje, da narase društvo s časom gotovo na 1000 udov, posebno kadar se toliko okrepi in napreduje, da bo v stanu svojo nalogo povsem povoljno rešiti. Društvo je pričelo z najboljšim uspehom delovati; nameravalo si je takoj v prvem letu postaviti uzoren društven čebelnjak, nabaviti najpotrebnejše orodje ter že letošnje poletje prirediti prvi čebelarski tečaj, toda društvenikom je znano, da je nesrečni društveni blagajnik pripravil društvo ob vse premoženje. Vendar potolaži gospod govornik navzoče z nado, da bodo višje oblasti gotovo upoštevale to nesrečo društva ter mu z obilnejšimi podporami pomagale zopet na noge. Pravi, da bo potem tudi odboru mogoče zopet z večjo unemo delovati in marsikaj ukreniti v prid čebelarjem in čebelarstvu sploh.

Tudi drugo točko dnevnega reda, t. j. poročilo tajnikovo o delovanju odbora v letu 1898 je prevzel gospod ravnatelj Pirc sam. Omenil je, da je odbor za začetek storil svojo dolžnost, ker priznati mora vsakdo, da osnovanje takega društva ni lahka stvar. Odbor si bo tudi v prihodnje prizadeval raznim željam društvenikov po možnosti ustreči.

Blagajnik, č. gosp. Frančiček Mekinec poroča, da je prejel po prejšnjem blagajniku samo 12 gld. društvenega denarja. Udnine se mu je nabralo 309 gld. in 200 gld. je dobil od sl. c. kr. kmetijske družbe, katera je naklonila to svoto iz državne podpore našemu društvu. Natančen račun bo podal v prvi odborovi seji.

Kot četrta točka je bila po pravilih na dnevnem redu volitev novega društvenega odbora in sicer se je volil najprvo predsednik. Ker vsak ud dobro vé, da je bil gospod ravnatelj Pirc duša našemu čebelarškemu društvu, je bila splošna želja občnega zbora, naj bi bil ta gospod predsednik; gospod Jan. Jurančič, čebelar iz Štajerskega, ga je prosil v imenu vseh zbranih čebelarjev, naj prevzame predsedništvo. Opravičeno lahko trdim, da smo bili vsi navzoči nekako potrti, ko je gospod ravnatelj izjavil, da ima z vodstvom kmetijske družbe toliko opravila, da mu ni mogoče ustreči želji občnega zbora. Akoravno pa mu zavoljo preobilnega dela ne bo mogoče biti več v odboru, obljubil je vendar, stati mlademu društvu vedno na strani ter mu pomagati s svéti in tudi dejanski, kadar bo potrebovalo njegove pomoči. Gospod Frančiček Črnagoj, učitelj na Barji, ga je zahvalil za njegovo dosejajo naklonjenost čebelarškemu društvu, čegar pravi ustanovitelj je on, proseč ga še nadaljne pomoči. V znak hvaležnosti in spoštovanja zaklical mu je občni zbor „Bog ga živi“ in „slava!“ — Gospod Anton Žnideršič, čebelar in trgovec v Il. Bistrici, predlagal je predsednikom gospoda Frančička Črnagoja, katerega je občni zbor jednoglasno izvolil. Novi gospod predsednik je potem prevzel vodstvo občnega zbora, ki je izvolil jednoglasno gospoda Hinko Likarja, nadučitelja v Grahovem, podpredsednikom. V povečan odbor so bili voljeni gg.: Frančiček Mekinec, duhovnik v p. v Trnovem pri Ljubljani, Peter Pavlin, čebelar v Trnovem pri Ljubljani, Frančiček Pengov, bogoslovec v Ljubljani, Anton Žnideršič, čebelar in trgovec v Il. Bistrici in Frančiček Rojina, nadučitelj in urednik „Čebelarja“ v Šmartnem pod Šmarno goro. Po pravilih voli odbor izmed sebe blagajnika in tajnika, kar se bo zgodilo v prvi odborovi seji.

Po volitvi se je stavilo mnogo nasvetov. Gospod Jurančič je opozoril odbor, naj takoj preskrbi popravo društvenih pravil, oziroma naj se jim prideno paragraf, vsled katerega se bodo lahko ustanovljale podružnice „Slov. čebelarskega društva“. Ob enem bodi tudi omenjeno, da je gospod Jurančič samo za šest podružnic in sicer za Štajersko, Koroško in Primorsko po jedno in za Kranjsko tri, namreč naj bi imeli Gorenjci svojo in ravno tako Dolenjci in Notranjci. O tej zadevi naj č. društveniki za prihodnji občni zbor, ki bo že v decembru t. l. premišlujejo, da se bo moglo o podružnicah kaj stalnega, gotovega določiti. Gospod Jurančič je svoje mnenje prav dobro utemeljeval in gotovo bo to mnenje prilično tudi v „Čebelarju“ objavil.

Nadalje je gospod Jurančič predlagal, naj se društveni list „Slovenski čebelar“ razširi, kateri predlog je podpirala večina udeležencev. Začetek se je storil že z današnjo številko; da bo pa vsebina zanimiva in poučna, je gosp. Žnideršič opominjal pisave zmožne čebelarje, priobčevati spise o svojih čebelarskih uspehih in skušnjah.

Urednik „Čebelarja“ je prebral potem 17 členov čebelarskih postav, katere je nabral iz čebelarskih postav od Marije Terezije z dne 8. aprila 1775, iz zbirke dež. čeb. postav za Češko, katere je sestavil E. W. Zulkowsky, a še niso potrjene in iz čeb. postav za Gorico in Gradiško, potrjene dne 18. junija 1879. Ni bilo toliko časa, da bi se moglo o vsakem členu posvetovati, zato svetujeta gg.: Janko Toman, nadučitelj v Moravčah in Jožef Zajec, nadučitelj v Vel. Gabru, naj postavbe odbor dobro presodi, gosp. Jurančič pa meni, da bilo umestno k dotični seji tudi kakega pravnika povabiti. Pred prihodnjim občnim zborom natisnile se bodo od odbora za dobre spoznane čebelarske postavbe v „Čebelarju“ in na občnem zboru se bo, če bo treba, še skupno kak paragraf popravil, potem še le se bodo potom dež. odbora predložile ministerstvu v potrdilo. — Gospod Hinko Likar stavi še predlog, naj se postava od Marije Terezije tiska v Čebelarja. Današnja številka prinaša na drugem mestu članek o čebelarskih postavah iz „Kmetovalca 1894“, prihodnjič pa priobčimo tudi one od Marije Terezije.

Za pogovore o čebelarskem orodji, ki je bilo razstavljeno o priliki občnega zbora ni bilo več časa, kajti je bila že skoraj ena čez poldne, ko smo zapustili zadnji dvorano. Zato pa naj bi bil razgovor o čebelarskem orodji na prihodnjem občnem zboru jedna glavnih točk, ker to je potrebno.

Pri Lloydu zbrala se je po zborovanji večja družba čebelarjev. Pri tej priliki je g. Jurančič z vznesenimi besedami poslalil vzajemnost slovenskih čebelarjev. Umevno je, da so bili vsi pogovori samo o čebelarstvu, vsaj česar je polno srce, usta govore.

Na veselo svidenje na prihodnjem občnem zboru!

Čebelarjeva opravila meseca marca.

Tudi mesec februar je bil čebelarstvu še precej ugoden. Prve obnožnice prinesle so čebele tu v Grahovem dné 10. febr. Zelo obnožne bile so tudi 17., 20., 21. dopoldan in 22. febr. To bode matico vspodbudilo, da bode začela staviti zalego bolj na široko. Kolikor več pa je zalege, toliko več živeža potrebujejo čebele. Treba je zato ta mesec še posebno paziti, da čebelam ne primankuje živeža, da lakote ne pomrjejo. Meseca marca pomrje največ čebel in to največ radi pomanjkanja živeža, ali se jih pa mnogo uniči radi napačnega krmenja. Nekateri čebelarji dajejo čebelam v majhnih koritcih nekoliko z vodo namešanega medu, ali pa kuhanega sladkorja. To pa čebele jako razburi, mislijo namreč, da je zunaj paša, izletijo če tudi je slabo vreme ter se nikdar več ne vrnejo. Bolj pogosto ko čebelar čebele tako krmi, tem hitreje se čebele gube, tako, da se še močno obljuden panj popolnoma uniči.

Potem pa toži čebelar: „Bolj ko krmim čebele, tem bolj se mi ničijo On,“ seveda ne ve, da se s takim krmenjem čebele iz panja podijo! Tako krmenje pospešuje sicer stavljenje zalege, imenuje se špekulativno krmenje, katero pa v zgodnji spomladi ni na mestu, ker čebele kljub slabemu vremenu izletavajo, a se več ne vrnejo. — Krmí toraj redko, a v velikih porcijah!

Zdaj pa stopiva, dragi čebelar, v Tvoj čebeljnjak ter poglejva ona dva panja, katera si si pretečeni mesec zaznamoval. Prvi ima staro, malo rodovito, morda bolno matico. To slednjo vjemiva, deniva jo v matično kletko, ter pustiva jo zaprto v istem panju kakih 24 ur. Po preteku tega časa odstraniva jo iz kletke, zmečkajva jo ter deniva v isto drugo mlado matico, katero sva vzela kakemu slabiču*), ter pustiva jo zopet kakih 24 ur v kletki na istem mestu. Stara matica pustila je v kletki nekoliko svojega duha, katerega se bo mlada navzela in čebele jo bodo radi tega raje sprejele. Pripeti se sicer tudi, da so čebelele novi matici sovražne, ter da jo hočejo zadušiti, a v takih slučajih, kot je najin, le redko. Ako se pa to pripeti, potem bi jo moralo nazaj v kletko djati, ter zopet nekaj časa v njej pustiti. Nova matica prevzame takoj gospodarstvo, začne takoj leči jajčeka in panj je vzdravljen! Poglejva še drugi panj. Ta ima trotovko! Kako bodeva pa tega ozdravila? Dokler je trotovka v panji, čebele nobene druge matice ne sprejmejo; zamanj bi se trudila, ako bi jim jo hotela dati. Kako pa naj trotovko uničiva, ker se od drugih čebel nič ne loči? Ako je panj močan vzela bodeva vse satovje iz njega ter stresla vse čebele do zadnje iz njega. Panj postaviva nazaj na svoje mesto ter vloživa v istega kletko z mlado matico, katero sva drugemu slabiču vzela. Za čebeljnjakom pa otresiva čebele iz satovja tako, da ne bode ni ene na njem, prazne pa vlagajva nazaj v panj. Čebele bodo skozi letalnico vse nazaj v panj letele, se z novo matico sprijaznile, trotovka pa, ker ni prej izletavala, ne najde svojega prejšnjega doma; skoro gotovo pogine na tleh, ker je zaradi velike množine jajčec precej težja od drugih čebel ter ne more leteti. Po preteku 24 ur spusti novo matico. Tudi tukaj bode začela nova matica svoje delo, delavke pa, ko spoznajo, da imajo pravo matico, bodo vse jajčeke in zalego, katero je trotovka izlegla izmetale in odstranile. Ako pa panj s trotovko ni toliko vreden, da bi drugemu matico vzela ter mu jo dala, delala bodeva drugače. Vzemiva ga iz čebelnjaka, če se kam zadeneva ž njim, nič zato, še potrkatí in malo potolči smeva po panju, da se čebele bolj medu nasrkajo. Zakaj, to zvedel bodeš kmalo! Sosednji slabeji panj pa pomakniva nekoliko proti mestu, kjer je ravnokar stal panj s trotovko. Za čebeljakom otresiva vse čebele iz satovja in panja! Stopiva zdaj pred čebeljnjak. Trotovka se je gotovo zgubila ali na tleh ostala, čebele pa lete vse proti prostoru, na katerem je stal poprej njih dom, a istega ni več tam. Kam pa zdaj? Vsedajo se na brado in končnico najbližnjega panja, tega, katerega sva nekoliko premaknila ter bi rade notri šle. A močna straža, katero ima vsak panj, ne pusti kar tako tujk notri, ustavi jih ter zakliče: „Kdo ste in kaj hočete tu?“ — „Sirotko smo brez kraljice, brez doma, prosimo za sprejem

*) Dobro je da pusti čebelar v jeseni nekaj bolj slabotnih panjev z mladimi maticami, da pomaga spomladi močnim, kateri so prišli ob matice.

v Vaše kraljestvo.“ A straža jih dalje vpraša: „S čim pa bodete plačale vsprejemno takso?“ — Polne smo medu!“ — „Če je pa tako, reče mogočno straža, pa le pojdite notri in pridne bodite ter poklonite se lepo, udano naši kraljici!“ In le pogledaj, dragi čebelar, kako ponižno, počasi se premikajo uboge živalice v panj, kako prijazno šume, kako ljubko pihljajo z lehkimi krilci ter se klanjajo novi gospodarici, katera jih rada sprejme, zlasti še, ker so polne medu. — Kaj ne, dragi prijatelj, tudi Tebe rajše sprejmejo, ako ne prideš — prazen?!

Tako sva srečno združila ta dva panja. Bolje je en močan panj, kot dva slaba!

Kaj bodeva počela z onima slabičema, katerima sva matice vzela? Lahko čebele otreseva, kakor sva popred naredila in satovje drugim panjem dala, ali pa obesiva zvečer satovje s čebelami vred zadaj v kak slabem panju, pri visokih panjih pa vloživa iste v medišče. Čebele, katere so matico zgubile, naznanjajo svojo nesrečo s tužnim glasom ter si izprosijo sprejem v novem panju. Ako je kak panj zgubil matico po zimi, a si ni še trotoveke zbral, pridni mu novo matico v matični kletki ter jo pusti 24 ur notri in jo potem spusti med čebele.

Ves ta mesec pa pazi tudi, da bodo čebele imele zadosti gorkote; ne razgrinjaj jih toraj! Želim, da bi koncem marca nihče ne tožil o kaki izgubi pri čebelah!

Čebelarški pozdrav!

Hinko Likar.

Navodila k umni čebeloreji.

(Podaja Hinko Likar).

Dokler ni slavni čebelarški mojster Dzierdzon vpeljal premakljivih satnikov, vedelo se ni še nič gotovega o notranjem življenju čebel. Še-le premakljivo satovje odkrilo je skrivnost notranjega življenja čebel. Zdaj so jeli umni čebelarji opazovati čebele pri vsih njenih delih, ter so po teh opazovanjih izdali mnogo važnih, neprecenljivih naukov. Ako bi ne imeli premakljivega satovja, taval bi še danes v temi, ker bi čebelarji še svojih živalic ne poznali natančno.

Panjovi s premakljivimi satniki so se hitro širili; a kakor vsaka dobra stvar, ako se ž njo ne ravna pravilno in razumno, lahko več škoduje, kot koristi; tako je bilo tudi s premakljivimi satniki. Mnogi, ki narave in življenja čebel morda še poznali niso, hoteli so postati kar čez noč učenjaki, delali so brez vsake podlage razne poskuse, rekel bi, — igrali so se s čebelami na premakljivem satovju. Objavljali so svoje poskuse, kateri so se jim morda enkrat navidezno posrečili, po čebelarških listih, največ zato, da so se tiskala in brala njih imena. A ravno taki površni čebelarji so s tem čebelarstvu več škodovali, kot koristili, ker so marsikaterega speljali na led, da je imel škodo, ter zgubil vsled tega veselje do čebeloreje. Nemci sami priznavajo, da so jim premakljivi satniki neizmerno koristili, a škodo-

vali pa tudi zelo. To pa le vsled lehkomišelnosti takih čebelarjev, bolje rečeno nečebelarjev, kateri so imeli premakljivo satovje za igračo.

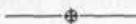
„Slovenski čebelar“ bode privabil gotovo nekaj novincev v našo družbo. Lahko rečem, da se bode širilo naše čeb. društvo in raslo število čebelarjev. Z veseljem bomo sprejeli vsakega novinca v naš krog; svetovali mu bomo v vsaki zadevi, kolikor bode v naši moči, da se mu bode trdila ljubezen do čebeloreje, da postane sčasoma umen čebelar, kateri bode delal vedno za korist in procvit čebeloreje. — In ravno tem novincem veljajo te vrstice, po katerih naj bi se ravnali, da ne bodo imeli pri čebeloreji škode, vsled katere zgubé sami veselje in odvrnejo še marsikaterega tovariša od te važne stroke.

Marsikateri se je že lotil čebeloreje, a kmalu je obesil isto na klin. Čul je, da donaša čebeloreja dokaj dohodkov, zlasti če se čebelari umno; postati je hotel toraj čebelar in sicer umen čebelar, akoravno še vedel ni, kaj je umna čebeloreja. „Če donaša čebeloreja enemu sosedu, kateri z nepremakljivim satovjem čebelari precej dohodkov, kaj bo še meni s premakljivim — misli si. Spomladi si napravi čebelnjak, postavi istega kjer se mu najbolj dopade, kupi nekaj panjev s premakljivim delom ter vidi v sebi že — umnega čebelarja. Nekako pomilovalno, zasmehljivo zre na starega soseda, kateri čebelari sicer z nepremakljivim satovjem, a vendar s primernodobrim uspehom. „Kaj bo ta starokopitnež! — jaz sem umen čebelar, ker čebelaram s premakljivimi satniki!“ Tako si je mislil naš junak, in tako mislijo morda tudi danes še nekateri, da je namreč tisti že umen čebelar, ki čebelari s premakljivimi satniki. A da temu ni tako, bomo videli pri našem junaku. Kako je tedaj on čebelari s premakljivimi satniki?

Kadar se mu je ljubilo, šel je v čebelnjak, vtaknil glavo v mrežo, nataknil rokavice, vzel satovne klešče v roko ter premetaval satovje ven in notri, da je bilo joj! Pazil ni, kako vlaga satovje nazaj v panj. Prvi satnik je bil tretji, tretji je bil peti i. t. d. Vse je bilo v neredu, zmešano. Nekega poletnega dne igra se zopet s satniki, iz radovednosti in dolgega časa. Čebele bile so razdražene, jele so brenčati okolu glave ter se zaletavati v mrežo. Že to je iznemirilo našega junaka in odganjati je hotel čebele z glavo. Ko pa je migal, odmakne se nekoliko mreža, čebela smukne pod mrežo, prileze mu na vrat ter mu zasadi svoje ostro bodalce v meso, — Au, au . . . . . pičila me je ena! Zdaj se začne otepati še z roko, to pa čebele še bolj razdraži. Vse srdite planejo na svojega gospodarja. — Au, au . . . . . že zopet ena, — — uuuu — — že zopet, a vedno več — te preklicane čebele!! Jezi se in kolne, ko ga pa še ena za rokavom piči, spusti klešče s polnim satom vred na tla ter popiha z zajčjo hitrostjo v hišo. Iz zmečkanega satovja cedi se med, in hitro privabi roparice, katere ga posrkajo, a oropajo tudi ostalo satovje. V kratkem času bil je panj uničen. — Pri drugih panjih pa je bilo tudi vse narobe, vse zmešano. — Prišla je jesen; naš junak ima par slabih panjev; medu pa nič. Proda pod nič čebelnjak in panje ter ima vsled tega veliko zgubo. Tudi postane velik nasprotnik čebeloreje, češ, da z isto nič ni ter odvrča še druge od nje. Sosed pa akoravno čebelari z nepremakljivim

satovjem, ima še precej močne in težke panje ter prejme lepe novce za med.

Iz tega toraj vidimo, da ni že umen čebelar tisti, ki čebelari s premakljivimi satniki. Kaj mora storiti, kaj vedeti, kako ravnati čebelar — novinec, ako hoče biti sčasoma res umen čebelar, to hočem povedati v drugi številki.

Pitanje čebel.

(Fr. Pengov.)

Čez zimo potrebujejo čebele, če gre po sreči, prav malo medu; prav veliko pa ga je treba od prvih izletov pa do spomladanske paše na prostem za zalego, mlado žival in pridne delavke. To je tudi popolno naravno. Kdor 12 ur spi, prestane z mrvo hrane pred spanjem, da, tem krajša večerja, tem bolje spava. Kdor pa 12 ur dela in je pri tem še zgled pridnosti, temu bo vže treba kake 3krat jesti. Zato ne pustimo svojih čebelic spomladi stradati. Da celo v izobilju smejo imeti hrane; vsaj one niso zapravljivke. Kdor hoče z ozirom na hrano najbolje preskrbeti svoje čebele, ta naj jim vže jeseni pusti toliko medu, da bodo mogle shajati do onega časa, ko jim smejoča narava pogrne pisan prt livade. Če pa je bil kak panj vže v jeseni bolj na lahko, ali če smo posnemali oderuha, odvzemši svojim delavkam preveč medu, tedaj je treba pitati.

Kaj pitajmo? Koliko in kolikrat? Kako pitamo čebele? Človek, ki težko dela, potrebuje dobre, krepke hrane; vodena juha mu ne bo zadosti; tako je tudi pri čebelah.

Najnaravnejša in najprimernejša hrana za pitanje v potrebi so zadelani medeni sati. Če teh nimamo, pitamo z izpuščenim medom. Če ga začetnik nima nič v zalegi, naj ga ne kupi pri sladčičarji (lectarji), tudi ne pri brezvestnih, medarjih, ki radi dopošljejo medu, s katerim se pripita gnjiloba. Pitanec kupi le pri zanesljivem čebelarju. Če je med jedrnat in trd, pogrej ga pri ognjišči, prilij nekaj žlic vrele vode in premešaj. Samo debelotekočemu, maslu podobnemu medu smeš priliti vode, pa le malo; spomni se na vodeno juho! Z vodo močno razredčen med draži k obilnem stavljenji zalege, kar je pa v zgodnji spomladi še škodljivo.

Če pitanca nikakor ne moremo dobiti, iskati nam je nadomestil ali surogatov. Najboljše tako sredstvo je cukrer (kandis), ki se lahko dobi. Če pitamo raztopljen cukrer, tedaj vzamemo na 2 funta cukra pol litra vode ter vse skupaj pri lahmem plamenu, vedno pene pošnemajoč, toliko časa kuhamo, da ne daje več pen.

Na vprašanje: koliko pitajmo, odgovarjamo z umrlim blagim čebelarjem in dobrotnikom trpečega človeštva Boštijanom Kneippom: „Kdor mora pitati, ta ne sme z medom skopariti!“ Ker pa opetovano (ponavljano) pitanje s tekočim medom preveč draži k zalegi, zato je pitati o velikih porcijah; da tem preje končamo pitanje. Zakaj skušnja uči, da ako pitamo pogosto, nastane obilno zalege in to meseca februarja in marca močno slabi panjove. Za hranilni sok črvičev je namreč poleg medu potreben tudi cvetni prah (obnožje).

Pomanjkanje tega obnožja goni čebele zlasti lanskih rojev iz panjev in ker se v naravi ta čas še ne dobi prahu, zato ti izleti niso le brezkoristni, marveč tudi zelo škodljivi, ker o mrzlem ozračji otrpnejo tisoči čebel. Zato naj čebelar po hitro izvršenem pitanji skuša ohraniti čebele še dolgo v popolnem miru, da še malo podremlejo, ko so se bile pri prvem izletu osnažile, da toliko čvrsteje nastopijo znojni dan čebelnega poletja.

A B C v čebelarstvu.

(Priredil Fr. Posavski).

Za uspešno čebelarenje je treba :

1.) Veselja in ljubezni do čebelic. Res da čebele tem bolj uspevajo, čim menj jih motiš; res je pa tudi, da je pri dobičkonosnem čebelarjenji marsikaj opraviti, opazovati, razumeti, premišljevat, študirati in poskušati treba — in če tu ni pravega veselja in vztrajnosti, izostane dobiček, mesto njega pa se množe prazni panjovi in ulnjaki.

2.) Čebelar mora imeti neko svoto denarja, neki kapital na razpolago — deloma da ga vloži v svoje čebelarsko gospodarstvo, deloma za pripomoč v slabih letinah. Dobri panjovi in močna čebelna ljudstva stanejo denar; slaba, obrabljena in razpokana čebelna prebivališča in palčji roji po nekaj desetic, pripravijo te ob vse veselje, še predno si prav počel čebelariti. Najvažnejši pripomoček in pogoj za napredek v čebelarstvu je: Ne pusti čebel nikdar lačnih, kar stane, zlasti v slabih letinah precej denarja. Zakaj pač marsikak čebelar ne more nikakor naprej? Ker jim pravi čas ne preskrbi hrane, bodisi, da nima tistega, ki rado izpod palca uhaja, bodisi, da je prezanikern. Pamtimo pa dobro: Sestradano ljudstvo, ni nikdar prida ljudstvo! Mladih čebelnih delavk je treba vzrediti pred nastopom dobre paše, pri nas večinoma ajdove v jeseni, drugje pade glavna paša bolj na spomlad (resje, sadno drevje, lipa, kostanj, cvetlice) ali na poletje. Nespačetnik pa je rekel v svojem srcu: „Svojim čebelam hočem le jemati, ne dam jim nič“. Slabo krmljeno ljudstvo životari do prihoda dobre paše, stavi in izleže potem obilno mladine in ko se je ukrepilo ter postalo zmožno nanositi, tudi kaj zaloge, tedaj — ni gradiva, posušili so se viri slaščic, in čebelarjevi dohodki so 0. Pitanje stane grošev, ne le nikljastih, ampak tudi srebrnih, pa glavnica je jako dobro naložena.

3.) Vsak čebelar mora proučiti dobro čebelarsko knjižico, da mu naravoslovje čebele ne bode španjska vas ali deveta dežela. Naj le bo lepo prepričan, da tudi potem, ko se čuti vže mojstra — čebelarja, najde marsikako uganjko pri čudnem stvoru čebelnem, nad kojoj si bo zastonj ubijal glávo. Dobri čebelarski prijatelji in čebelarska društva z dobrimi časopisi ga bodo v umni čebeloreji spravila naprej.

4.) Če je mogoče, naj obišče čebelar — začetnik čebelarski učni tečaj, trajajoč kakih 5 do 10 dnij pri izvrstnem čebelarju; tu gre nauk in umevanje čebelarstva vse hitreje in koreniteje v glavo, nego če mora človek

še le sam študirati in poskušati. Mnogo društev na Českem in na Nemškem napravlja take tečajo, ki udeležencem veliko koristijo.*)

5.) Nastajajoči čebelar mora imeti potrebno mirnost, s katero se je treba kretati okoli bodečih muh. Na živcih bolni in za zelo preobčutljivi ljudje, ki so pa — hvala Bogu! — med slovenskim kmetom bele vrane, naj se ozro raje po drugem opravilu.

6.) Čebelar je lahko kmetovalec, rokodelec in uradnik, vedno bo v prostem času našel nekaj minut za svoje „čebevce“, če ne za 100 panjev, za 10 pa gotovo. Tudi ženske in mladina bi nam, dobro poučeni, mnogo pomagali, kakor ravno berem o soprogi znanega gorenjskega čebelarja „koja je takodjez vrlo vješta pčelarica“.

Čebelno pravo v Avstriji.

(Po dr. Pavla Aleša Becka: Bienenzucht in Oesterreich.)

Da se avstrijska postavodaja jako malo ozira na potrebe in zahteve umnega čebelarstva, občutil je že marsikateri čebelar, posebno po onih deželah in krajih, kjer so si veliki čebelarji bližnji sosedje. Ta pomankljivost postavnega varstva je pa razumljiva, ako pomislimo, v koliko se je čebelarstvo povzdignilo v zadnjih desetletjih na podlagi naravoznanjskih odkritij in praktičnih pridobitev. Vender pa imamo glede čebelarstva nekatere postavne določbe, ki so ohranile do današnjega dne svojo veljavo. Namen teh črtic je torej, seznaniti kranjske čebelarje s temi določbami, da se v bodoče lahko izognejo nepotrebnim preprirom in tožbam.

Da bode pa razvoj in pomen teh pravnih odlomkov bolj umljiv, hočem ob kratkem obrisati njegovo zgodovino, posebno od vladanja preslavne cesarice Marije Terezije.

Poraba čebele in njenih zakladov ja tako stara, kakor človeški rod. Torej je že v pradavnih časih bilo treba postavnih določil glede reje čebel in glede pridelovanja medu in voska. Taka določila zasledimo že v rimskem pravu, istotako v srednjem veku v nemški in drugih državah. V Avstriji se že v 17. stoletji nahajajo nekatere določbe glede čebelarstva, vender je še le Marija Terezija leta 1775. izdala čebelarsko postavo za Avstrijsko in Moravsko.

Dotični patent začenja: „Korist čebelarstva, po katerem marsikateri podložnik lahko najde najgotovejši vir za davek, vspodbudila je našo materino skrb. Sklenili smo temu važnemu pridelku nakloniti posebno pazljivost in podporo in ga polagamo razširiti v naših kronovinah. Zato hočemo na eni strani priskrbeti potrebno pomoč, na drugi strani pa vse odstraniti, kar ovira to panogo kmetijstva.“

In v resnici je skrbna vladarica vestno spolnila svojo obljubo. Ustanovila se je čebelarska šola na Dunaji, kjer je poučeval naš rojak Janša. Pa tudi sicer so se vse odredbe glede čebelarstva natančno spolnjevale. Čebelarstvo

*) Opomba uredništva: Veliko več pa se stori v tem pogledu v Belgiji, kar bomo natančneje opisali v jedni izmed prihodnjih števil.

je bilo oproščeno vsakega davka za večne čase. Vsakemu je bilo dovoljeno pečati se ž njim v kakeršnikoli meri; uradnikom in grajščakom je bilo zapovedano pri vsaki priliki podpirati začetnike v čebelarstvu. Za tiste čebelarje, ki so svoje čebele vozili v ajdovo pašo, so bile posebne odredbe za Kranjsko in za Koroško.

Omenjena postava je posebno ostro prepovedovala čebele roparice moriti ali sploh čebelarju narediti kako škodo na čebelah. Tatvina čebel se je smatrala za hudodelstvo in čebelnemu tatu je bila zažugana smrtna kazen.

Te pospeševalne odredbe skrbne cesarice bi bile morale popolnoma zadoščati tedanjim razmeram in čebeloreja bi se morala krepko razvijati, da je niso zadrževale druge nepremagljive ovire, ki so se med prostim ljudstvom večinoma ohranile še do današnjega dne, posebno na Kranjskem. Take ovire so bile in so še prazne vere in vraže in pa popolno nepoznanje umnega čebelarstva.

Iz tega vzroka je cesar Jožef II. opustil čebelarske šole in je skušal z denarnimi podporami vzbuditi večje veselje do čebelarstva. Tudi deželna oblastva so se mnogokrat opozorila, naj vspodbujajo kmetovalce, da bi se poprijeli čebelarstva, posebno tim je priporočalo, da naj vplivajo nato, da bi se sadile rastline, ki pospešujejo čebelarstvo. Pa tudi na praktično postopanje je vlada skušala uplivati s tem, da je leta 1802. opozorila vse čebelarje in prekupovalce čebel na nespametno žveplanje.

Kmalu za tem je pa vlada popolnoma umolknila in preteklo je čez 25 let, da se ni nobena postava več zmenila za čebelarstvo. Tem bolj je pa čebelarstvo napredovalo samo. Po iznajdbi panjev s premakljivim satovjem se je odprl pogled v notranje življenje čebel. Iznajdbe in odkritja so se sedaj hitro vristila drugo za drugim in v malo letih je čebelarstvo dospelo do vrhunca.

V naslednjem bodo označene one pravne določbe o čebelarstvu, ki imajo sedaj postavno veljavo, in sicer deloma za vso Avstrijo, deloma le za posamezne kronovine.

Panji s čebelami, vsa orodja in priprave, ki spadajo k čebelarstvu, da, celo čebelnjaki, se prištevajo premakljivemu blagu ter so vsi ti predmeti podvrženi splošnim pravnim določbam za premakljivo blago. Vender se omenjeni predmeti lahko smatrajo za nepremakljivo blago v zmislu § 296. občnega državljanskega zakonika. To pa v tem slučaju, ako spadajo k zemljišču in so potrebni za nadaljno gospodarjenje.

S čebelarstvom ukvarjati se, po postavi ni zabranjeno nikomur in je le toliko omejeno, kolikor to zahteva javna varnost. K tej omejitvi bi najprvo spadala določitev prostora za čebelnjak. Ker pa takih natančnih predpisov glede čebelnjakov nimamo, moramo se pri postavljanji čebelnjakov ravnati v zmislu onih pravnih določeb, ki zabranjujejo kakeršnokoli motenje prometa na javnih cestah in na javnih prostorih. Vsled tega mora biti čebelnjak najmanj 4 metre oddaljen od roba ceste in razven tega ločen od ceste z živo mejo ali s kako drugo pregrajo (ki presega izletnice).

Ako pa so žrela obrnjena od ceste na nasprotno stran, dala bi se v posebnih slučajih še ta razdalja nekoliko skrócićti.

Edino v Avstriji obstoječo deželno čebelno postavo ima poknežena grofija Goriška in Gradiška. § 2. te postave se glasi: „Bliže nego 10 metrov od javne ceste se čebelnjaki smejo postavljati le tedaj, ako imajo čebele izlet najmanj 3 metre nad cesto, ali pa, ako je cesta ločena od čebelnjaka z najmanj 3 metre visoko ograjo. Z ozirom na posebne krajevne razmere sme občinski predstojnik to oddaljenost skrčiti, vendar nikdar ne pod 3 metre“.

Ta točka — akoravno veljavna le za imenovano kronovino — je vender za sodnika velike važnosti pri razsodbi enakih ali podobnih slučajev. Samo ob sebi je umevno, da na tuje zemljišče smemo postaviti čebelnjak ali sploh panje s čebelami le z dovoljenjem zemljiščnega lastnika.

Število panjev sploh ni podvrženo nobeni omejitvi, razven na Goriškem in v Gradiški. § 4. omenjene deželne postave pravi: „Ako je število panjev v eni občini toliko, da so čebele v škodo čebelarstvu samemu in kmetijstvu, sme občinski predstojnik na zahtevo prizadetih in na izjavo izvedencev omejiti število panjev“.

Najvažnejšo zaslombo ima čebelarstvo v § 384. občnega državljskega zakonika. Ta določba je tem važnejša, ker je skoraj edina za vso Avstrijo veljavna. Dotični § se glasi:

„Dotični roji in druge krotke ali ukročene živali niso predmet prostega živalskega lova, temveč ima njihov lastnik pravico zasledovati jih na tujem zemljišči; vendar mora lastniku zemljišča povrniti škodo, ki jo je pri tem napravil. V slučaju, ako lastnik plemenjaka roja ne zasleduje v dveh dneh, ali ako ukročena žival sama od sebe izostane dvainštirideset dni, sme jo na javnem zemljišču ujeti in obdržati vsakdo, na zasebnem pa zemljiščni posestnik“.

Iz tega se jasno razvidi, da domačega roja nikakor ne sme vzeti tisti, ki ga prvi najde ali zagleda. Ravno tako malo je pa s tem rečeno, da se sme z divjimi čebelami (po gozdih, starih zidovih) storiti isto. Do njih ima vsakdo pravico, ako se na občinskem ali na javnem zemljišču; ako se pa nahajajo na zasebnem posestvu, potem je lastnik posestva ob enem tudi lastnik čebel v votlih drevesih ali v starem zidovju i. t. d.

Pravi lastnik izgubi pravico do roja, ako v 48. urah nič ne stori, iz česar bi se dalo sklepati, da hoče roj ujeti. Po preteku tega časa (od ure, ko je roj izletel iz starca) postane lastnik zemljišča tudi lastnik roja. Kakor zgorenji § izrecno veleva, je lastnik roja dolžan povrniti vso škodo, ki jo je povzročil s tem, da je poškodoval veje na drevesih ali pohodil travo pod drevesi ali kakorsibodi oškodoval posestnika tujega zemljišča.

Še eno, in sicer poslednjo postavno določbo, veljavno za vso Avstrijo, imamo glede čebel roparic in ropanja v § 383. občnega državljskega zakonika. Dotični § sicer ne navaja neposrednih odredb, temveč zavrača na politično postavo.

Te postavo smo že omenili, in sicer je to čebelarska postava z dne 8. aprila 1775. l., ki ostro prepoveduje zatiranje tujih čebel, prav posebno pa čebel roparic. Ta točka je torej do današnjega dne obdržala popolno svojo veljavo.

Že večkrat omenjene čebelarke postave za Goriško in Gradiško § 8. se glasi: „V varstvo svojih čebel proti roparicam sosednih čebelarjev je čebelarju dano na voljo odpraviti vzroke ropanja, ako so v njegovem čebelnjaku, razven tega pa mu je tudi dopuščeno za odvrnitev ropanje vse potrebno ukreniti, v nobenem slučaju mu pa ni dovoljeno ropajoče (tuje) čebele loviti, poškodovati ali moriti.“

Kar se tiče toli važnega prevažanja čebel v pašo, nimamo nikakeršnih obče veljavnih določeb, ker so dotične naredbe terezijanske postave razveljavljene s § 354. občnega državlanskega zakonika, ki daje posestniku kakega zemljišča popolno pravico, vsakega izključiti od kakeršnegakoli užitka. Kdor torej hoče na tuje zemljišče postaviti čebelne panje, akoravno le za malo časa, imeti mora pred vsem dovoljenje od posestnika dotičnega zemljišča. Na Goriškem in v Gradiški je razven tega treba tudi dovoljenja od občinskega predstojnika. Tam se glasi: „One čebele, ki se iz tujih občin pripeljejo v kako davčno občino v pomladnjo, poletno ali jesensko pašo, ne pa, da bi stalno tam ostale, naj se postavijo (potem ko je župan dal dovoljenje) tako, da so na vse strani od domačih čebel, potem od tistih, ki so bile prej pripeljane in onih sosednih občin oddaljene v ravnini 1800 m.“

Občinski predstojnik sme to razdaljo z ozirom na krajevne razmere in z ozirom na množino domačih in tujih čebel izjemoma zmanjšati za tretjino. Tudi se ta razdalja sme skrócićti, ako je brez nevarnosti za domače čebele in če to dovolijo sosedni čebelarji.“

O zahtevi kakega povračila za porabo čebelne paše v našem občnem pravu ni najti nobenega sledu. Ako torej nimamo deželne postave, biti mora merodajna navada dotičnega kraja.

Deželna postava za Goriško in Gradiško pravi v § 6.: „Občine so opravičene za tuje čebele, ki so postavljene na občinskem zemljišču, naložiti plačilo, ki pa naj ne presega 8 kr. za panj in ze eno dobo. Ta znesek se pa čebelarjem lahko razmeroma zmanjša, oziroma vrne, ako se morajo tuje čebele odstraniti pred koncem čebelne paše.“

Misli se namreč, da čebele izsrkavajo sok iz zorečega grozdja, in vsled tega določuje § 6., da se smejo v takih okoliščinah tuje čebele odstraniti še pred koncem jesenske paše.

Končno omenjamo še, da je tatvina čebel vsled kazenskega zakona z dne 27. maja 1858. l. nehala biti kvalificirana tatvina ter se sedaj kaznuje kakor tatvina drugega premakljivega blaga.

Že površen poleg na te črtice zadostuje, da se umen čebelar prepriča o zastarelosti in pomanjkljivosti čebelarke prava. Združiti bi se morali ti odlomki v enotno postavo; pa tudi v stvarnem zmislu bi se v marsičem morali prenarediti in popolniti. (Ponatis iz „Kmetovalca“ l. 1894.)

Pojdi in tudi ti tako stori!

Marsikak prijeten večer smo doživeli lansko pomlad. Stari Tomaž je ta čas najraje presedel na klopici pod krasno cvetočo jablano, ki je sicer imela

tudi namen, odvracati najhujše solnčno pripekanje od zraven stoječega ulnjaka. Kri ni voda, in zato se ne smemo čuditi, ako najdemo starega Tomaža le redkokedaj samega, največkrat se mu pridruži kak sosed, ki je tudi čebelar. Tudi nocoj ne bo sam, ker ravno jo maha proti klopci sosed Cene.

Cene: „Dober večer? Kaj novega sosed?“

Tomaž: „E—kaj bi novega zvedel, posebno zdaj, ko nikamor ne pridem, ker moram tam-le vedno stražiti svojo čredo, da mi kak roj v hosto ne potegne.“

Cene: „Ravno prav, jaz sem pa ta teden nekaj novega dobil, glej — (mu poda na ogled poslani list „Slovenski čebelar“*) — ter sem te mislil za svet poprašati: ali naj pristopim k društvu kot ud, ali ne. Če boš ti, bom tudi jaz.“

Tomaž (pregledovaje list in vabilo): „Veš kaj, Cene? takih-le reči jaz nič kaj ne obrajam, gospoda ima preveč časa, si pa vsakovrstne igrače izmišljuje.“

Cene: „Dostikrat je res tako; ali tako hitro soditi vendar ne gre, saj si stvar videl komaj od zunaj. Jaz sem list že večkrat prav pazno prebral in reči moram, da mi vedno bolj ugaja.“

Tomaž: „Res nisem tega pazljivo prebral, pa ti vendar rečem: Čemu to? Že dolgo smo čebelarili brez društva, nemara bomo zanaprej tudi še.“

Cene: „Res je, čebelarili smo; druga pa je, kako? Kolikokrat nismo vedeli, kje začeti, povpraševali smo drug družega, pa dostikrat nobeden ni vedel kako in kaj.“

Tomaž: „Misliš, da gospoda vse ve? Koliko nepotrebnega pisarijo, slednjič pa niti sami tega ne storijo.“

Cene: „Ne, nočem ti vsega spodbijati; pa spoznati moraš vendar, da odkar izhaja „Kmetovalec“ in smo sploh tudi kmetje začeli več brati, da se je marsikaj zboljšalo ter smo staro kopito vrgli v kot.“

Tomaž: „Hm, vse prav, pa kmetijstvo nas živi, zato je treba napredovati, če nečemo posnemati raka. Davki so vedno večji, razne potrebščine vsako leto rastejo, kakor gobe ob jesenskem deževju; za kmetijstvo se mora človek truditi; čebelarstvo pa imamo le za kratek čas: muha ne da kruha.“

Cene: „Dragi sosed! tvoj zadnji ugovor ti moram pa popolnoma spodbiti. Praviš: muha ne da kruha; glejte si no, kakor bi človek živel edino le od kruha! Čebela daje pa med in vosek, s tem pa tudi kruha in denarce. In pa kratkega spomina si tudi. Mar si po strani gledal denarce, katere si lansko jesen potegnil za sod medu? Menim, da so ti bili tako všeč, kakor če bi je bil skupil za maslo ali pšenico. Čebele imamo le za kratek čas, praviš. Že prav; kratek čas pa tudi ni zastoj; morebiti za druge bolj nepotrebne zabave več potratimo, kakor za čebele, katere nam velikrat prineso tudi dobiček.“

Tomaž: „Nikari se ne razvnamaj no! Ker si mi že vse ovrigel, tega menda vendar ne boš tajil, da imamo že tako zadosti davkov in plačil, denarja pa vedno manjka. Zdaj pa še za čebelarsko društvo dve kroni! — dve kroni nista dva — no kako hočem že reči?“

*) Naroči se pod naslovom: Č. g. Frančišek Mekinec, duhovnik v pokoju Ljubljana, (Trnovo).

Cene: „Dva bobka, smo včasih rekli. Veš Tomaž, da boš tudi jedenkrat prav imel, ti tega ne bom ovrigel, raje pa ti hočem povedati, kako se lahko oba zastonj v čebelarstvo vpiševa. Glej sosed! letošnje vince ima na sebi sledove trtne uši, ker je drago. Letošnja pratika tudi ne obeta Bog ve kakega rajskega vremena. Jaz sem sklenil, kake dvakrat mimo krčme iti in pri čebelicah društvene liste prebirati. Tako ne bom nič na škodi, pa vendar član društva.“

Tomaž: „Ha, ha, ha! ta je pa dobra. Veš sosed, kar si ti sklenil, tudi jaz lahko sklenem — spolnil nemara bom še ložje, ker greš ti večkrat v krčmo, nego jaz. Kadar se boš dal vpisati, pridi še k meni po letnino dveh kron, da oba ob enem vpišeš.“

Cene: „Sicer si mi jo res dobro pod nos dal, pa čebelarskemu društvu sem le uda pridobil. Lahko noč!“ (Ponatis iz „Domoljuba“).

Dopisi.

Iz Ljubljane. Druga leta so se hribovci lahko hvalili s svojimi solnčnimi dnevi, med tem ko smo Ljubljančani tavalili v gosti megli. Letos je drugače. Imamo lepe, gorke zimske dneve, v katerih tudi naše čbelice kažeje, da žive. Še sredi novembra minulega leta je prinesla marsikatera obnožno z grašice, ki je cvetla na našem vrtu. In letos sem zapazil dné 24. januarja prvo čbelico z obnožno. Smuknila je pa hitro v panj, da jo nisem mogel prijeti. A dné 9. februarja t. l. mi je čbelica z obnožno lepo sedla na prst, da sem si jo dobro ogledal. Dobro se je obnesel sv. Valentin, „prvi pomladin“, kakor mu tudi pravijo. Jeden paj, („kranjski Dzierdzonovani panj“) je jako pridno nosil obnožno ta dan, in sicer trojno. Tudi drugi so jo nosili, a še po malem. Za Ljubljano je to res nenavadno. Lani so začele čebele brati šele sredi aprila. A kdo vé ali bodo letos brale sredi aprila!

Najhujši sovražnik je mojim čebelam sedaj veter, ki jih nadleguje, čeravno imam čebelnjak dobro v zatišju.

Poročal bom še, kako se bo obnašala letos naša ljubljanska čebelarija, ki se je tako zgodaj začela.

Dr. Frančišek Lampe.

Iz Sada pri Št. Vidu na Dolenjskem. Pri nas je bila letos slaba čebelna letina. Spomladi, ko je sadje cvetlo, je bilo veliko dežja in čebele so malo nabrale. Nasledek so bili pozni roji, kateri so ostali slabi. Potem smo, začeniši v začetku rožnika, skoraj dva meseca po nekoliko pitali. V katerem panju pa so ljudstva stradala, ginila so čim dalje bolj; vgnezdile so se vanje večše, in takozvani lakotni roji so bili tu, celo v ajdinem cvetju, ko je pri nas glavna paša. In tako smo dobili v jeseni od nekaterih rojev po par funtov medu in tudi manj. Bog nam daj za naprej boljše čebelno leto!

Pozdrav vsem slovenskim čebelarjem!

J. Kr. Kastelic.

Raznoterosti.

Koristno tudi za čebelarje. Nek čebelarski list trdi, da postanejo stebrički v zemlji jako trpežni, če se namažejo z gorkim lanenim oljem, v katero se

je zmešalo toliko stolčnega premoga, da ima vsa zmes gostoto debelotekočega firneža. Noben človek, tako pravi dotični list, ne dočaka, da bi tako namazan steber zgnil. Mogoče, da pri postavljanji čebelnjaka naredi kak čebelar poskus s tem sredstvom ter namaže ž njim morebiti spodnji oklep čebelnjaka. — Ko bi naš novi predsednik, gospod Črnagoj z Barja, vedel za to mazilo, bi pustil najbrže pilote, na katerih stoji njegov krasni novi čebelnjak, ž njim namazati in čez 50 let bi lahko potrdil v „Čebelarju“, če je laneno olje s premogom v resnici tako dobro sredstvo zoper gnjilobo lesa, kot se je pisalo v „Čebelarju“ leta 1899. Naj Bog živi gospoda predsednika in „Čebelarja“, da bi učakala še več kot pol stoletja!

Med in ozkolistnast trpotec. Zoper prsne bolezni in kašelj in posebno za otroke, ki ne morejo vsakovrstnih zdravil jemati, menda ni boljšega zdravila, kot to-le: V mladem senu, toraj še pred prvo košnjo, naberi ozkolistnega trpotca, ga operi in potem drobno razreži ter skozi močno platno sok iztisni. Soku prideni ravno tako množino zanesljivo čistega medu in to zmes kake pol ure kuhaj. To zdravilo je sicer čisto domače, a pomaga. Shrani se v steklenicah in se rabi, kadar treba, lahko skozi celo leto, ker se ne pokvari. Bolniku se da nekaj žlic teh prijetnokusnih zdravil na dan.

Ali med zmrzne? Popolnoma goden med, ki nima vode v sebi, tudi slavnoznani čebelarski mojster Šahinger (Schachinger), ne zmrzne. Postavil je za poskušnjo med pri 19° C mraza na vrt, a ni zmrznil.

Mačice iz leševja. Švicarski čebelarski list svetuje onim čebelarjem, ki imajo malo čebel in kateri hočejo svojim panjem posebno postreči, naj nabere mačice od leskovih grmov, naj jih posuše in potem prah skozi sito presejeje ter ga med méd zmešajo. Taka krma čebelam posebno ugaja in zelo pospešuje zastavljenje zalege.

— ♦ —

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 3. Pri nekem čebelarju so čebele od gladu pomrle. Našli smo v satovju zalego, katera se je posušila. Ali bi zaradi gnjilobe ne bilo nevarno, če bi se dalo dobrim panjem te sate? (A. Ž. v H. B.)

Odgovor: Gnjloba nastane, kadar poginejo ličinke vsled prehlada ali vsled pokvarjenega medu. Ličinke poginejo lahko pod šest dni stare, (ne vstevši dobo jajčeka) toraj ko še niso pokrite, ali pa pozneje, ko so že pod pokrovci. Pri poslednjih so pokrovci udrti in imajo v sredi za proseno zrno veliko luknjico, ličinka pa je postala umazano rujav gnoj, ki ima neznosen duh. Če so toraj ličinke pod pokrovci, ki niso udrti in luknjičasti, suhe, potem ni treba imeti nikakega pomisleka in brez skrbi lahko obesite satovje v drug panj, bodete videli, kako hitro bodo izmetale suho zalego iz celice (piskercev) ter jo znosile iz panja. Gotovo pa niste v tem slučaju zapazili v satovju jajčec in tudi ne nepokrite zalege, ker čebele, kadar se bore s smrtno lakoto, povžijejo jajčka in izsrkajo iz mlade zalege, katere pa že itak ni veliko, vse sokove, da si kolikor mogoče podaljšajo življenje in — muke. Strašno je za lakoto umreti, to naj pomislijo čebelarji posebno takrat, ko pretehtajo jeseni plemenjake.

Listnica uredništva.

Gospod A. Ž. v H. B.: Hvala Vam za poslane naslove: Jednako se Vam zahvaljujemo, da ste dali gospodu Bilcu pravo navodilo, kako izdelati Gerstungov panj. Zdaj ne bo mogel nihče več reči, da je ta panj predrag; akoravno je bolj priprosto izdelan kot originalni, vendar zadostuje svojemu namenu popolnoma, samo da je mera natančno 25×40 cm, da se bodo okvirji mogli predstavljati iz panja v panj — Za kranjski panj s polokvirčki imate prav! — Gospod J. J. v A. (Štajersko): Tudi Vam prisrčna hvala za poslane člene iz postav od Marije Terezije in za svēt glede posvetovanja s pravnikom. Vaš prejšnji članek se je moral odložiti, a pride na vrsto. Prosimo Vas, sporočite gospodoma F. Č. in I. K. S. stotero bratskih pozdravov v povračilo! — Gospod J. P. v O. pošta Ž. pri Š. L.: Pitanec, na kate-rega se smete zanesti dobite pri Primožu Hudoverniku v Ljubljani. V tej številki ga je naznanil tudi čebelar Fr. Ježek na Poljanah pri Št. Vidu nad Ljubljano. — Gosp. J. F. v O.: Odgovor najdete v prvi številki lanskega letnika. O priliki občnega zbora povedal je nek skušen čebelar, da ne pozna boljšega sredstva zoper ropanje, kot je ilovica, s katero se zamaže žrelo in se naredi z drobno palčico samo tolikšno luknjico v žrelu, da morejo le posamezne čebele skozi. Poskusite to! — Gospod J. B. iz Zg. Š.: Tesarski mojster gospod Janko Zakotnik je imel pač takrat že izdelane uzorce deščic za okvirčke, a ga ravno ni bilo v pisarni, ko jih je prišel nekdo iskat in se toraj niso mogle udeležencem občnega zbora pokazati. Res škoda, da smo jih prejeli nekoliko prekasno, da bi se tudi drugi čebelarji prepričali o natančnosti in čistosti dela.

Kranjske panje

po meri Gerstungovega medišča, iz 2 cm debelega lesa, znotraj pooblane, s 15 povoščenimi in pritrjenimi satniki, pokrov in zadnja končnica z vijaki pritrjena, po 1 gld. — s 15 okvirji po 1 gld. 20 kr.

Deščice

za okvirje, 6 mm debele in 25 mm široke, 65 m franko za 1 gld. Deščice, natančno prirezane za 50 Gerstungovih celih okvirjev franko za 1 gld. 50 kr., ali za 70 Gerstungovih polokvirjev za 1 gld. 50 kr. **Gerstungove panje po 2 gld. 20 kr.** razpošilja

Ivan Bile, čebelar v Ilirski Bistrici.

Martin Černut, čebelar na Vratih (Unter-Thörl) na Koroškem ima naprodaj 60 dobro ohranjenih močnih plemenjakov; več skupaj po 4 gld. posamezne najboljše po 5 gld. Od maja naprej oddaja tudi roje. Za dobro in živo blago jamči.

Frančišek Ježek, čebelar na Poljanah pri Št. Vidu nad Ljubljano prodaja med pitanec po 60 kr. kg; zanesljivo blago!

Janko Zakotnik, tesarski mojster v Ljubljani, pisarna na Marije Terezije cesti, izdeluje s parnim strojem deščice za okvirje 50 m za 1 gld. Deščice so natanko 6 mm debele in 25 mm široke. Čisto delo!

Udnina (1 gld.) in reklamacije naj se blagoizvolijo pošiljati č. g. Fr. Mekincu, duhovniku v pokoju, cesta Mestni log št. 8, Trnovo, Ljubljana, dopisi in članki za list pa uredniku „Slov. čebelarja“ Frančišku Rojini, nadučitelju v Šmartnem pod Šmarno goro, pošta Št. Vid pri Ljubljani.

Odgovorni urednik Avgust Pucihar. — Lastnik »Slovensko čebelarstvo«.

Tiskajo Blasnikovi nasledniki v Ljubljani.